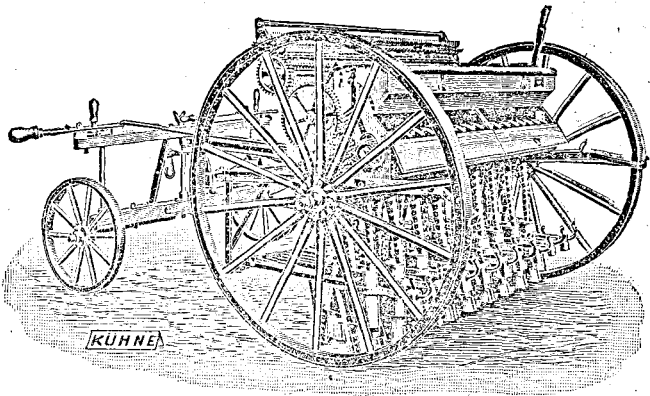

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. AUGUSZTUS 9.

32. SZÁM.

Elsőrendű egy és többvasu ekéket, 6- és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat, továbbá hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbátrágyázó új „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelő eszközöket szállít:

„KUHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA / Central University Library Cluj

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

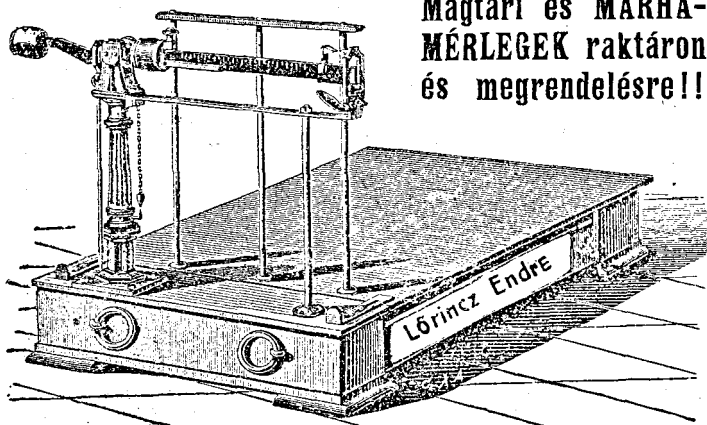
Név és védjegy
törvényes
szabadalom.

SZENZÁCIÓ! REITTER OSZKÁR nagybecskereki fő- **PATKÁNIN!**
kapitány és baromfityenyésztőnek nagyszerű
találmánya a **patkányirtó szer** (nem mérge), mely emberre és házi-
állatokra nem ártalmas. Egy adag ára 2 kor. Minden adaghoz használati uta-
sítás! Biztos irtásért jótállás. Ismertető prospektust - kérésre - ingyen küld:
REITTER OSZKÁR főkapitány **PATKÁNIN** gyárának vezetősége, **NAGYBECSKEREK.**

3125

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.
 KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
 LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

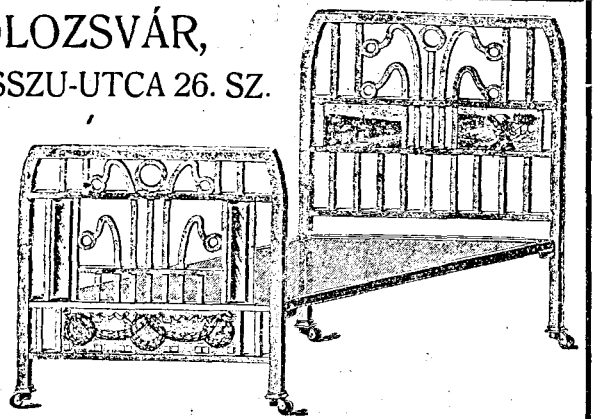
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítések Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatára díjtalanul ad. Pontos időre szállítas! Szolid és versenyképes árak!! Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK!

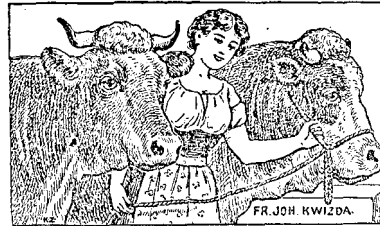
MATUTSEK JÓZSEF
 KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyében legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkeletű **férfi és női cipőraktárára**

2019

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármely tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Kwizda Ferenc János az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkekben való szállítója, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett

Kwizda féle korneuburgi marha-por.

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Egy egész doboz ára Kor 1.40 Egy fél doboz ára 70 fillér.

Több mint 10 éve használatban van, a legtöbb istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására és a tejelékenység fokozására. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve a főraktárban: Kwizda Ferenc János cs. és kir. udv. száll., a román és bolgár kir. udv. szállító. Könyvtárszerető Korneuburg Wien mellett.

Csak ezen védjeggyel valódi. 3118 II.

Zsákok, ponyvák, olajok és zsírok

minden más forrásnál jobb minőségben és olcsóbban megrendelhetők az:

Erdélyi Gazda Társaság Kolozsvárt, Attila-u. 10. — utján.

3119 II.

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. — Telefonszám 158.

Megbízásból eladásra ajánl:

Földbirtokokat:

	Megyében:
1.	900 kath. hold területű Kolozs
2.	476 " " " Szatmár
3.	43 " " " Kolozs
4.	6000 " " " Arad
5.	640 " " " Nagyküküllő
6.	600 " " " Tordaanyos
7.	900 " " " Szatmár
8.	1600 " " " Tordaaanyos
9.	70 " " " Szolnokdoboka
10.	350 " " " Szolnokdoboka
11.	100 " " " Kolozs
12.	23 " " " Hunyad
13.	100 " " " Marostorda

Erdőbirtokokat:

1.	Erdélyben	10000	kath. hold területű erdőt
2.	"	800	" " " "
3.	"	750	" " " "

Bérbead:

2600	holdat	Kolozs megyében
1800	"	Kolozs megyében
1027	"	Szolnok-Doboka megyében
446	"	Kolozs megyében
600	"	Kisküküllő megyében és
130	"	Udvarhely megyében.

Állatokat u. m.:

Több száz havasi mételymentes racka anyajuhot!
 Lovak.

Fejős berni — simmentháli tehenek.

Sertések: Jorkshyrei és berkshyrei tájfajták stb.
 Mezőgazdasági gépeket és eszközöket u. m.:

Cséplőgép garnitúrák, a M. Á. V. Gépgyár világhírű gyártmányai.

Trieurök,

Nyersolajmotorok, 3098
 Darálók,
 Örlőmalmok,
 Ékek,
 Önitató berendezések és alkatrészek.

Őszi vetőmagvak!

Zsákok, ponyvák!

Mútrágyak. Mérlegek.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA : 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A gyümölcszállítási tarifák kérdése. T. M.	363
Védekezés a fűtperonospora és oydium ellen . . .	364
Hogyan védekezzünk a villámcsapástól. Monostori Károly.	364
Kormányintézkedések	364
Vegyes közlemények	365
Hirdetések.	

A gyümölcszállítási tarifák kérdése.

Az Erdélyi Gazda nem egyszer szólalt fel a gyümölcstermelés intenzívebbé tétele érdekében. A gyümölcstermelés sok tekintetben kedvezőtlen Székelyföldre általában az erdélyi részekre nézve valószínűs áldás lenne, ha a fajta szerinti termelés és nagyban való szállítás a népet az eddiginél nagyobb jövedelmi forráshoz juttatná. Olvastam sok javaslatot aziránt is, miként lehetne a népet, olcsó gyümölcsfa csemeték kiosztása stb. által nagyobb mérvű termelésre rávenni és hogy nagyobb termelésre hajlandó gazdák miként jussanak olcsón és könnyen gyümölcs-csemetékhez. Nagy lendületet fognak adni a termelésnek az egyes községekben létesített és létesítendő csemetékiskolák is s e tekintetben az egyes szak egyesületek is megtesznek minden lehető arra, hogy az erdélyi részek gyümölcstermelése a gazdákra nézve előnyös fordulatot nyerjen.

Nézetem szerint azonban még a fentebb elmondottakkal nem tettünk meg mindent arra, hogy a tulajdonképpeni cél elérhető legyen. A gyümölcstermelés csak úgy válhatik a népre nézve is jól jövedelmező forrássá, csak úgy adhatja meg a kedvet a gazdának arra, hogy a gyümölcstermelésre súlyt fektessen, ha kedvező értékesítési viszonyok tisztességes hasznot biztosítanak a befektetett költség és munka után.

Piacok, kedvező tarifák, gyors és könnyű szállítás nélkül a gyümölcstermelés még azt a hasznot is alig biztosítja a gazdának, melyet a helyi fogyasztók nyújtanak. Ez a haszon pedig a most mindegyre nagyobb és nagyobb mérvű öltő gyümölcstermelés mellett oly kevés-

nek ígérkezik, hogy a gazda ilyen kedvezőtlen viszonyok és árak mellett, a költséggel járó, okszerű gyümölcstermelésbe deficit nélkül alig kezdhet bele; az pedig valósággal merész vállalkozásnak tűnik fel, ha itt-ott egy-egy gazda néhány száz holdnyi területen gyümölcsöst rendez be.

A gyümölcsök legkedvezőbbben a nagy városokban értékesíthetők. Budapest, Bécs, két állandó nagy piaca a magyar gyümölcstermelésnek — hermetice — el vannak zárva a távoli vidékek gyümölcstermelő gazdától. Komplikált és nehézkes szállítási viszonyok, magas tarifák miatt az erdélyi részek egy jelentékeny területe kénytelen a helyi fogyasztókra támaszkodni, mert sem a nagytermelő gazda, sem a vállalkozó nem kockáztathatja, hogy a minden valószínűség szerint rosszul sikerülő export deficitel végződjék. Természetes következménye ennek az, hogy a vállalkozási kedv hiánya miatt a központoktól távol fekvő vidékeken termelt gyümölcs nagy része a szó teljes értelmében elvesztegetődik s kedvező években oly tultermelés áll be, hogy az értékkel alig biró gyümölcsök igen nagy része elkallódik, dacára annak, hogy a fővárosban észlelt gyümölcsárakban vajmi kevés az árhullámzás s a magas árak különösen a téli hónapokban kitartanak.

E helyen mellőzni akarom ama gátló akadályok felemlítését, melyekkel a gazda a fővárosokban találkozik a gyümölcsök értékesítésénél; azon akadályokra kívánok itt rámutatni, melyek a gazdán vagy vállalkozón kívül állanak s melyeknek orvoslásáról kell gondoskodni minél hamarabb, ha azt nem akarjuk, hogy a lendületet vett gyümölcstermelés elébb-utóbb olyan stádiumba jusson, melyen túl csak a tengődés utja van számára kijelölve.

A gyümölcs-export legfőbb akadály a magas tarifa. Mig például 500 klm. távolságon belül egy q buza szállítási ára átlagosan 2 korona, ugyanennyi gyümölcs szállítási ára átlagosan 5 korona.

Azon vidékek, melyek 500 kilométer-nél távolabb fekszenek Budapestnél —

s ebbe a zónába esik Erdély háromnegyed része — buzaszállításnál 30—40 fillérrel fizetnek többet, mint a közelebb eső vidékek, míg gyümölcszállításnál a többlet közel 80—100 fillérre tehető.

Ha most tekintetbe vesszük, hogy a buzánál — a zsákok súlyára átlag 1 kg.-ot számítva — az értékkel biró termény 98%-a a szállítványnak, míg a gyümölcsládák súlyára átlag minden métermázsa szállítványnál 15—17 kg.-ot számíthatunk a fagyapottal együtt, akkor az így szállított 85—83% értékkel biró terményért fizetett ár valóban nem méltányos a gazdákra nézve. A ládák szállítására fizetett költség holt kiadás, melynek terhét a gyümölcs fizető s így az értékből még 2% biztosan levonható és levonható még kedvező körülmények között is 2—3% a megromlott gyümölcs terhére, mely levonások után értékkel biró termény marad körülbelül 80%. Ha most tekintetbe vesszük a gyümölcs súlyára eső szállítási díjat, bátran elmondhatjuk, hogy a szállító 5 métermázsa gyümölcsből egyet Budapesten már nem mondhat magáénak. A szállító poton áron kapja vissza a buzaszákokat, míg a gyümölcsládák elvesznek és ránézve értéktelenné válnak.

Azt hiszem, a fennebbiek után egy kevés kombinációval könnyen hozzáfűzhetni az elmondottakhoz azokat a fontos következményeket, melyek összességükben az erdélyi részekre nézve oly anynyira hátrányossá teszik a gyümölcsexportot, hogy az orvoslás minél gyorsabb és méltányosabb keresztülvitelét mindenki szükségesnek fogja tartani.

A gyümölcstermelés fellendítésével jól indultunk addig, míg a termelés minőségére és mennyiségére gondot fordítottunk. De csak félutat tettünk meg eddig, mert ilyen irányban legfennebb csak a tultermelés érhető el, de nem érhető el a főcél, hogy a gyümölcstermelésben új megélhetési eszközt nyujtsunk a gazdaközönségnek.

Sem a nagy-, sem a kisgazda, sem az állam célt nem ér, amíg piacot nem nyitunk a gyümölcstermelésnek. A gazda hiába termel, hiába fektet pénzt és fá-

Ajánlunk jutányos árakon:

Aratáshoz: belföldi eredeti amerikai és irlandi manillát, kévekötelet, aratógépeket.

Csépléshez: gépolaj, gépkenőcs, gépszij, zsák, ponyva és különféle szenekeket.

Peronospora ellen: rézgálicot, pulvazurót, provinót, dr. Aschenbrandt bordói port, továbbá saját „MEZŐGAZDÁK” védjegyű és eredeti Vermorel-permetezőt és rajnavidéki háti porozót.

Szőlőkötözéshez: prima és extra majunga raffia háncsot.

Magyar Mezőgazdák Szövetsége, Budapest, V, Alkotmány-u. 29 Külön ajánlatokkal és árjegyzékekkel készségesen szolgálunk

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kiegészítők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KÖLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget készítenek, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára. 2005

radságot gyümölcsösébe, mert a tultermelés a helyi árakat lenyomja s a gyümölcsökben szűkülő nagy városok kedvező árai e távol vidékekre áldástalannak maradnak. T. M.

Védekezés a fűrtperonospora és oydium ellen.

Éveken keresztül július volt a szőlőkre a legveszedelmesebb, amennyiben ebben a hónapban léptek fel járványosan a szőlő gombabetegségei, a fűrt-peronospora és oydium. Jelenleg is az ország különböző vidékeiről érkeznek hírek, hogy a fűrtperonospora és egyes helyeken az oydium igen erősen pusztít és tekintettel a folytonos esőzésekre és lehűlésekre, a bordói lével való védekezés nem bizonyult eléggé erősnek a veszedelemmel szemben. A permetezőanyag ugyanis a bogycsíról könnyen leperog s így nem nyújt elég védelmet a gombabetegségek terjedése ellen. Az Ampolologiai Intézet szintén figyelmezteti a szőlőgazdákat, hogy ebben az időben porozással, megbízható védekező anyagokkal védekezzenek a fűrt-peronospora és oydium ellen. Mint ilyet ajánljuk a fűrt-peronospora és oydium ellen a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 29 sz. beszerezhető pulvazurót, az oydium ellen a dr. Aschenbrandt-féle rézkénport. A Pulvazuró egy nagy rézgálic tartalommal bír, mésszel kellően közömbösített, igen finom szemcséjű, kitűnően tapadó por, mely a peronospora elleni küzdelemben már évek óta elsőrendű szerepet vívott ki magának, teljes lombozatú szőlőben minden porozáshoz katasztrális holdanként körülbelül 5 kg. por szükséges úgy a pulvazuróból, mint a dr. Aschenbrandt-féle rézkénporból.

Igen sok panasz érkezett a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez a szőlőkötő raffiaháncsra vonatkozólag, miből azt a tanulságot vonta le a szövetkezet, hogy az országban különböző megbízhatlan minőségű raffiaháncsot hoznak forgalomba, melyek rövidek és gyengék s így a csak kissé szeles időben is könnyen szakadnak.

Mivel a gazdákra nézve mindig a legjobb minőségű raffiaháncs a legolcsóbb, azért a szövetkezet már évek óta csak a legelsőrendű Mayunga, extra Mayunga, vagy nemes Mayunga raffiaháncsokat hoz forgalomba, mely minőségek mind fehér hosszuszálú, egészséges anyagok és a követelményeknek teljesen megfelelnek.

Hogyan védekezzünk a villámcsapástól?

Az idej fergeteges, zivataros, sűrűen villámcsapásos időjárásra gondolva, érdemes pillantást vetni a gyakorlatban sikeresnek mutatkozott védekezési módokra elsősorban is megjegyezvén azt, hogy tanácsos az egyszerű tűzbiztosítással kapcsolatosan viáramcsapás ellen is biztosítani különösen csűrőkben, pajtákban, épületek padlásain elhelyezett takarmány nemű anyagainkat és egyben indokolt nem sajnálni a kiadást az u. n. villámhárítók alkalmazására is, amelyek, ha elhanyagolva nincsenek, a kárt tehető villámáramot elég nagy biztonsággal vezetik le oda, ahol bajt nem okozhat.

A magunk személyének védelme tekintetében, zárt területen és szabadban, a következő a gyakorlatban sikeresnek mutatkozott teendők vannak.

Zivataros időben, villamossággal terhelt fellegek láttán tanácsos a szoba közepén tartózkodni állva vagy széken ülve, de semmi esetre éppen a netán központban lógó érc luszter alatt s a nyitott ablaknál, ajtóknál és a földön se.

Amely emeletes házon villámhárító nincs, vagy van, de hibásodás folytán nem működik, ott legjobban, ha lehet, földszinti és első emeleti szobába vonulni a többi emeletről, mert ez utóbbi emeleteken nagyobb a veszély. Hiba, a pincébe vonulni a villámütéstől védekezendő, mert különösen ha vas az ajtója és vasrácsosak az ablakai, semmivel se biztosabb az ott tartózkodás, mint a felső emeleteken.

A szabadban való védekezésben hiba pl. egyszerűen valamely épület, nyílt kapualja, bejárata alá menekülni a zivatar elől; jobb bemenni az udvarba, vagy valamely lokalitásba, pl. étterembe, kávéházba, stb.

Aki valamely utba eső épület házereze alá húzódik, az se cselekszik helyesen, különösen, ha odaáll, ahol a csatornából a túlaradt víztömeg lezuhog; inkább menjen be még a járdáról is s lehetőleg az utca vagy út közepének a közelében haladjon gyorsan, de ne futva, valamely védőhely felé.

Nagy baj, ha az embert a villámcsapásokkal terhes vihar, pl. mezőn, országuton, vetés-táblán s egyéb oly területen éri, ahol legfeljebb fa lombjai alatt, esetleg hid alatt, avagy boglya, bokor tövében vonulhat meg. Baj azért, mert mindezek vonják a villamos áramot s tudjuk, hogy az ilyen sík területen kiemelkedő pontok leginkább azok, a

melyeket legtöbbször ér villámcsapás, nem kímélve persze az ott megvult embert sem. — Tó, vagy folyóviz közelében — de semmikép se a parton — indokolt megállni, mert a vízbe is gyakran üt a villám; bizonyos távolságon tehát a víztől védve vagyunk a villámütéstől.

Nem tanácsos a zivatar tomboláskor nekifutamodni a netán nem nagyon messze levő falunak, városnak, épületnek védelmet keresendő, mert a fúvás közben keletkező léghuzam az ember, a lovas, a kocsin ülő mögött vonzza a vilamoságot; indokoltabb lóval, fogattal megállni, bokortalan, fáktalan helyen, a gyalogos embernek pedig célszerű egyszerűen a földre négykézláb legugrolni s úgy várni be a zivatar elvonulását, vagy biztató lecsendesedését. Ha kéznél van valami víz az álló öltöny a betakaródzsara, annál jobb.

A szabadban tartózkodó állatok védelmében is kerülni kell az előbb mondott veszélyes körülményeket. A tapasztalt, jó pásztor különben előre észreveszi a vihar közeledtét, sőt van eset, hogy a levegőben ilyenkor éktelen zivajjt csapó u. n. szélkiáltó-madarak figyelmeztetik erre; hát ha nincs messze az udvar, a fedetes tanya, istálló, úgy idejében betérel, ellenkező esetben pedig lehetőleg sik területen ahol boglyák, fák, stb. nincsenek, *összeterel* s úgy várja meg a veszély elmúlását.

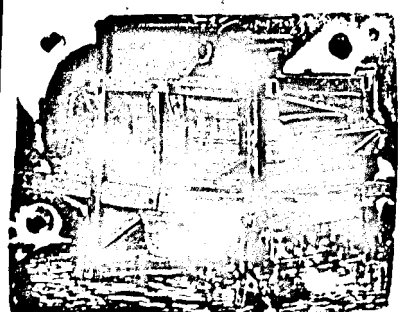
Monostori Károly.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A földmívelési kormány intézkedése. Ghilány Imre báró földmívelésügyi miniszter értesítette a hadügyi kormányt, hogy a mezőgazdasági szakoktatási intézményeket, a földmívelőiskolákat, szakiskolákat stb. épületeit betegápolási, elszállásolási stb. hadicélokra a hadügyi kormány rendelkezésére bocsátja.

Ugyanő a gazdasági egyesületek elnökeihez a következő leiratot intézte:

Az 1907. évi XLV. törvénycikk 49. szakasza értelmében a gazdasági cseléddel kötött szerződés megszűnik, ha a cseléd mozgósítás alkalmával bevonul és a szerződés megszüntése miatt egyik fél sem igényelhet kárpótlást. A törvénynek ez a rendelkezése, amely a szerződést kizáróan a jog szempontjából méri, nyilvánvalóan nem menthet föl senkit azon hazafias és emberbaráti kötelesség alól, hogy tehetősége szerint lehetőleg gondoskodjék annak a gazdasági cselédnek ilthonmaradt

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMÁR” rostát

sziveskedjék **árjegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

családjáról, aki a békében a magyar földnek munkása és most annak vérével védelmezője. Jól tudom, hogy milyen nehéz helyzetben van ma a gazda maga is, de azt is tudom, hogy a hazafias hívó szóra minden áldozatra kész. Arra kérem föl tehát t. Cimedet, sziveskedjék a gazdaközönséget fölhívni, hogy a gazdasági cselédek és munkások itthon maradt családját vegyék a gazdák pártfogásukba, a családtagok alkalmazása, a járandóságok méltányos kiszolgáltatása által és általában a jótétemény bármely alkalmas módján mentse meg őket a nyomoruságtól és az emberszeretet cselekvő munkája által a hazáért küzdő harcosok könnyező családjának szerezze meg a szeretet, a részvét és a segítség áldásait.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A vidék élelmezése és a háború.** A Hangya, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete 1300 falusi fogyasztási szövetkezet képviselőiben felterjesztést intézett a kereskedelmiügyi és honvédelmi miniszterekhez, amelyben megállapítja, hogy szükségletei ellátásában nemcsak a főváros van a vidékre utalva, hanem viszont a vidék is mindennapi, nélkülözhetetlen élelmi cikkeket (hüvelyesek, liszt, zsír, só stb.) a fővárosból szerzi be s az áruforgalomnak szünetelése rövid idő alatt a vidéket is a legsúlyosabb élelmezési zavarokba döntheti. A Hangya előterjesztése oda irányul, hogy a mozgósítási időtartama alatt is hetenként minden irányba megfelelő számú vonat indítsák a fővárosból, a melyek kizárólag élelmi cikkeket szállítanak a vidék szükségleteinek kielégítésére.

— **Ösztöndíjak az állatorvosi főiskolán.** A budapesti m. kir. állatorvosi főiskolán a jövő tanév elején nagyobb számú állami ösztöndíj kerül kiosztásra. Jeles gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítvány alapján beiratkozó hallgatók évi 600 korona, jó érettségi bizonyítvánnyal beiratkozók 400 korona ösztöndíjjal részesülnek, mely a tanfolyam közben tanúsított kedvező előmenetel esetén évi 800 koronára emelkedhetik. Az állami ösztöndíj jelvezete nem kötelez utólagos szolgálatra bizonyos hivatalos állásban. Az ösztöndíjat kérő folyamodványokat, melyeket az érettségi bizonyítvány másolatával és szegénységi bizonyítvánnyal kell felszerelni, a szeptember 1-8-ig tartó rendes beiratkozások alkalmával lehet a főiskola rektori hivatalában (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 25. sz.) beadni. A szorgalmas tanulók ezen kívül tandíjleadásban is részesülnek.

— **Terményszállítások a hadsereg részére.** A m. kir. honvédség részére 1914. évi november 1-től 1915. évi október 31-ig terjedő időre Kolozsvár, Nagyenyed, Dés, Marosvásárhely, Beszterce, Nagyszeben, Déva, Erzsébetváros, Brassó, Fogaras, Kézdivásárhely, Csíkszereda, Szamosújvár és Zilah katonai átvevő állomásokra nagyobb mennyiségű zab, széna, alom és ágyszalma s fűtőanyag szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kolozsvári V. honvédkerület hadbiztossága.

— **Borkrizis Olaszországban.** Az ideitermést Olaszországban annyira jónak becsülik, hogy immár az értékesítés nehézségeiről beszélnek, sőt Rómában e tárgyban tanácskozássra is gyűltek össze. Az 1908-ik esztendőit idézték fel példának s ezeken okulva, behatóan tárgyalták a borképesítés problémáját. Az érdekes tanácskozással kiemelhető, hogy az idén az olasz termelők különösen a szőlőkivitelre fektetnek súlyt. és a belföldön is a szőlőfogyasztásra hívják fel a lakosságot. Egyébként még tervbe vették a mustnak különféle frissítő italokul való felhasználását is. A „Moniteur vinicole” Franciaország ezidei bortermését 65 millió 350.000 hektóliterre becsüli. E becslés szerint tehát az ideit év az 1907. évéhez volna hasonló, amikor 66.070.270 hektóliter volt Franciaország bortermése.

A Dr. Borovszky-féle szagosított
BOROLIN
 a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalokat azonnal megszünteti.
 Megrendelhető a Borolinyárban
 Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
 Próbauveg 50 fillér.

— **Az állategészségügy és a közigazgatási reform.** Az állatorvosi kar magára nézve sérelmesnek és az állategészségügy érdekeire nézve is hátrányosnak tartja a közigazgatási törvényjavaslatnak azt az intézkedését, hogy a törvényhatósági királyi állatorvos nem tagja a közigazgatási bizottságnak és ennek megváltoztatása érdekében a Magyar Országos Állatorvos Egyesület sürgős felterjesztéssel fordult a törvényhozáshoz. Ez ügyben több vármegye is állást foglalt. A gazdák is teljes mértékben osztják az állatorvosi kar álláspontját és a gazdatársadalmi szervezetek körében az a vélemény, hogy az állategészségügyre nézve hátrányos lesz, ha az állategészségügyi szolgálatot nem fogja szakember képviselni a közigazgatási bizottságban.

— **A honvédelmi miniszter és a szövetkezetek.** A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége a székesfehérvári katonai fogyasztási szövetkezet esete kapcsán, a hol a főispán a kereskedők ösztönzésére közbenjárt a szövetkezet ellen, fölterjesztést intézett a honvédelmi miniszterhez, amelyben a katonai fogyasztási szövetkezetek létjogosultságát igazolta és kérte a minisztert, hogy a mozgalomnak ne állja útját. A honvédelmi miniszter most felelt a Szövetség felterjesztésére s helyt ad a szövetkezeti mozgalom érdekében kifejtett álláspontnak. Mindenekelőtt meg kell említenem — ugymond — azt, hogy az egyes tisztek életszükségeik beszerzésénél, vagy beszerzési forrásaik tetszés szerint megválasztásánál nincsenek korlátozva és tudtommal a Hangyának, mint más hasonló szövetkezeteknek számos tiszt Budapesten és vidéken egyaránt tagja is. Azonban a szövetkezetek üdvös céljainak elismerése mellett a fennálló különböző utasításokban foglalt határon túl nem mehetnek és ezek szem előtt

tartása mellett meg nem engedhetem azt, hogy a tisztek szükségleteinek beszerzése céljából magánszövetkezetek részéről a *laktanyákban* áruraktárak létesíttessenek és még kevésbé azt, hogy a magánszövetkezetek áruait honvéd egyének kezeljék és árusítsák. Ezek szerint a honvédelmi miniszter nem tesz kifogást a katonai szövetkezetek ellen. Azoknak csupán a laktanyákban való elhelyezése és a katonai kiszolgálás ellen emeli fel szavát.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD **TAKARÉK-BETÉTEKET**

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

4 ÁLLAMDÍJ
 ZA ELSŐRENŐDŐ KIVÉTELTÉS

PEP

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra fára és vasra.
 1000 g-os üvegben 1000 g-os.

LUZ EDE és TÁRSA
 FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
 ORNAGY-UTCA 8.
 Telefonszám 64. 83.

2767 I.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képviselője, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

Megvételre sürgősen keresek

kitermelésre alkalmas, idősebb, hat ezer kat. holdon felüli, bármily nagy területű, vasúthoz közel fekvő

bükk-fa erdőt.

Levélbeni részletes ajánlatokat direkt a tulajdonostól, augusztus hó végéig kérek:

Sándor János Kolozsvár, Ferencz József-ut 76. címre.

3129

Egy belterjesen kezelt nagyobb birtok önálló vezetésére

keresek

azonnali belépésre egy ügyes, a gazdaság minden ágazatában jártas

ispánt

Czim a kiadóhivatalban.

3131

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

Műtrágyát
Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

Gazdatiszti állást keres

őszire vagy tavaszra 38 éves, református, nős, gyermektelen, felmondatlan állásban levő szeszgyári és 1000 hold mezőgazdaságot vezető gazdatiszt. Beszél: magyarul, németül és románul. Jelenlegi állását városról falura való költözésért hagyná el.

Cim a kiadóhivatalban.

3127

Segédtsiszt

ki földmives iskolát végzett és lovagolni tud, felvétetik gróf Mikes Kelemen uzoni gazdaságába. Fizetés 480 korona és teljes ellátás.

Ajánlatok Belle László gazdatiszt Magyarcsesztve, címére küldendők.

3126

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegéből, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítás: al minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásávi	2,527.980.-	K
Tartalékok	3,357.603.-	"
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.-	"
jékkárokból	5,042.000.-	"
Biztosított érték tűzben 1912. évben	880.000.000.-	"
jébben 1912. évben	63 000.000.-	"
Életpéldét állománya	15,240 080.-	"

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELÉS: Országos Központi Segélyző Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykikeresési (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden körségben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készsseggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot

Haszonbérbe kiadó

Kolozsvártól 20 kilométerre, Ajton község határán fekvő

1350 kat. hold, melyből 425 kat.

hold természetes kaszáló

1915. évtől kezdődőleg.

Értekezhetni: Kolozsvár Domokossal Ajtonban.

3128

A KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámított váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapirokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapirokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapirokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.